

Daags na die zondag begon van Starckenborgh aan een reeks bezoeken aan de barakken der Knil-krijgsgevangenen. 'Ik heb hem', schreef de Stadswachter,

'zeer van dichtbij gezien; hij ziet er goed en goedsmoeds en niet verouderd uit, alleen het kale hoofd . . . deed naar, gevangenisachtig, aan!'; van de hogere officieren hoorden we niets dan lof over de GG. Voor zijn vertrek van Java had hij een schriftelijk protest ingediend bij de hoogste Japanse autoriteit . . . en nauwelijks hier, heeft hij ook al geprotesteerd tegen de minderwaardige voeding en ligging die de krijgsgevangenen hier ontvangen . . . Hij vertelde in de gevangenis van Soekamiskin ook zelf op de stenen vloer te hebben geslapen, maar dat went tenslotte wel, zei hij, het ergste is het slechte eten.'²

Op 10 januari vertrok de van Java afkomstige groep van de *Special Party* met een modern, snelvarend schip naar Japan³ vanwaar zij, na een week bittere kou geleden te hebben in een leeg betonnen gebouw, opnieuw met een goed schip naar Formosa overgebracht werd.

Zij kwam daar eerst, zich voegend bij anderen tot de *Special Party* behorende groepen, in de gebouwen van een vroegere Amerikaanse zendingspost terecht, waar zij weinig te eten kreeg en waar de Japanse bewakers meermalen ruw optraden. Ook van Starckenborgh en ter Poorten behoorden tot diegenen die af en toe voor futiliteiten werden mishandeld. Van Starckenborgh ('altijd correct', schreef Scholten, 'vriendelijk en gemakkelijk in de omgang, de beste man die ik ooit in mijn leven ontmoet heb'⁴) fungeerde als geitenhoeder, anderen moesten zwaarder werk doen. De acht-en-zeventig meest prominente *Special-Party*-leden, onder wie van Starckenborgh en ter Poorten, brachten vervolgens een maand in een beter kamp door, waar zij hun eerste Rode Kruis-pakket ontvangen en waar, gelijk al vermeld, de gedelegeerde van het Internationale Rode Kruis in Japan op bezoek kwam. Nadien werden van Starckenborgh, ter Poorten en zestien andere bij uitstek prominenten, onder wie gouverneur Spits, luitenant-generaal T. Bakker (die in Indië voorzitter van de Staatsmobilisatieraad was geweest) en generaal-majoor b.d. van de Militair-Geneeskundige Dienst J. van Rees, naar hun derde kamp op Formosa gebracht, waar elk, aldus ter Poorten, 'een eigen ka-

¹ Alle krijgsgevangenen in het kamp van het Xde bataljon waren kort tevoren opnieuw gemillimeterd; van Starckenborgh had daartegen geprotesteerd. ² A. H. Douwes: 'Persoonlijke herinneringen', p. 21-22. ³ Hulsewé bleef in Singapore achter en heeft daar later als tolk belangrijke diensten kunnen bewijzen aan de kampleiding. ⁴ P. Scholten: *Op reis met de 'Special Party'*, p. 129-30.